

PARS PRIMA.

Christi ortum, infantiam, pueritiam et reliquum vitæ usque ad annum ætatis trigesimum complectens.

MEDITATIO I.

Gabriel angelus legatus Dei
ad Mariam Virginem.

1. — Missus est Angelus Gabriel a Deo in civitatem Galilææ, cui nomen Nazareth, Ad virginem desponsatam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David et nomen Virginis Maria. (*Luc. I. 26, 27.*)

Miraris quod Nazareth parva civitas et tanti regis nuntio illustretur, et tanto! Sed magnus latet in hac civitate thesaurus: latet, inquam, homines, non Deum. (*Bern. Serm. 3. in Annunt.*)

Et bene Angelus ad Virginem mittitur quia semper est Angelis cognata virginitas. Profecto in carne præter carnem vivere, non terrena vita est sed cœlestis. (*Hieronymus.*)

Ad Mariam Virginem non quilibet Angelus, sed Gabriel Archangelus mittitur : ad hoc quippe ministerium summum Angelum venire dignum fuerat qui summum omnium nuntiabat. (*Gregorius.*)

Bene autem posuit Scriptura, ut et *desponsata* esset et *virgo* : virgo, ut expers virili consortii videretur; desponsata, ne temerata virginitatis adureretur infamia. Maluit Dominus aliquos de suo ortu quam de matris pudore dubitare; sciebat enim teneram esse virginis verecundiam et lubricam famam pudoris, nec putavit ortus sui fidem matris injuriis adstruendam. (*Ambrosius.*)

II. — Et ingressus Angelus ad eam dixit : Ave gratia plena : Dominus tecum : Benedicta tu in mulieribus. (*Luc. I. 23.*)

Contra vocem prius editam mulieri dirigitur nunc sermo ad virginem. In illa doloribus partus est causa peccati punita : in hac per gaudium mœstitia pellitur; unde jucunditatem non absurde prænuntiat Angelus virgini, dicens *Ave.* (*Græcus.*)

Et bene *gratia plena* : quia ceteris per partes præstat, Mariæ vero simul se totam infudit gratiæ plenitudo. Vere *gratia*

plena, per quam largo Spiritus sancti imbre superfusa est omnis creatura. Jam autem erat cum virgine qui ad virginem mittebat Angelum, et præcessit nuntium suum Dominus : unde sequitur : *Dominus tecum.* (*Hieronymus.*)

Ultimum vero ponitur tanquam perfectissimum et compendiosum : *Benedicta tu in mulieribus* : una scilicet præ cunctis mulieribus : ut etiam benedicantur in te mulieres sicut mares in Filio : sed magis uterque in utrisque. Velut enim per unam feminam et unum marem peccatum simul ac tristitia intravit : sic et nunc per unam et unum benedictio revocata est et lætitia, et ad singulos est profusa. (*Græcus.*)

III. — Quæ cum audisset, turbata est in sermone ejus et cogitabat qualis esset ista salutatio (*Luc. I. 28.*)

Cum assueta foret his visionibus. Evangelista non visioni, sed reatibus turbationem attribuit, dicens : *turbata est in sermone ejus.* Attende autem virginis et pudicam et prudentem et animam simul et vocem. Audita lætitia dictum examinavit, et neque manifeste obstitit per incredulitatem, nec statim paret ex levitate. Evæ levitatem evitans simul et duritiam Zachariæ unde sequitur : *et cogitabat qualis esset ista salutatio* : non conceptio, nam adhuc ignorabat immen-

sitatem mysterii, sed salutatio : numquid libidiosa ut a viro ad virginem; an divina dum Dei faceret mentionem dicens, *Domine tecum?* (*Græcus.*)

MEDITATIO II.

Gabriel mysterium Incarnationis explicat Mariæ.

1. — Et ait Angelus ei : Ne timeas Maria, invenisti enim gratiam apud Deum :

Ecce concipies in utero et paries Filium, et vocabis nomen ejus Jesum.

Hic erit magnus et Filius Altissimi vocabitur, et dabit illi Dominus Deus sedem David Patris ejus : et regnabit in domo Jacob in æternum,

Et regni ejus non erit finis. (*Luc. I. 30, 31, 32, 33.*)

Quia salutatione insolita virginem turbatam viderat, quasi familiarius notam vocans ex nomine, ne timere debeat jubet. (*Beda.*)

Quasi dicat : Non accessi decepturus, immo deceptionis absolutionem depromere; non veni prædaturus inviolabilem tuam virginitatem, sed conditori puritatis et custodi contubernia reserare; non sum serpentis minister, sed perimentis serpentem legatus;

sponsalium tractator, non insidiarum molitor. (*Græcus.*)

Invenit enim gratiam virgo coram Deo, quia splendore pudicitiae propriam exornans animam, gratum Deo se habitaculum præparavit; nec solum cœlibatum inviolabilem conservavit, sed etiam immaculatam conscientiam custodivit.

Quod dicitur, *Ecce concipies*, celeritatem et præsentiam denotat, insinuans cum ejus verbo celebratam esse conceptionem. (*Græcus.*)

Cum autem expectatio partus mulieribus timorem incutiat, sedat timoris metum dulcis partus relatio, cum subditur : *et vocabis nomen ejus Jesum* : Salvatoris enim adventus est cujuslibet timoris impulsio. (*Gregorius Nyssenus.*)

Tu vocabis, non pater : patre enim caret quantum ad inferiorem generationem sicut et matre respectu supernæ. (*Græcus.*)

Regnum potius ei spirituale designatur, in quo expulso mundi principe, in animis fidelium per totum mundi ambitum erat regnaturus. (*Cyrl. Alex. Sup. Joan. Cap. 7. Lib. 7.*)

II. — Dixit autem Maria ad Angelum : Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? (*Luc. I. 34.*)

Hæc Mariæ verba indicium sunt eorum quæ tractabat in mentis arcano : quia obla-

tum corpus Deo quasi quoddam ex sacris inviolabile reservari decebat, ideo dicit : *Quomodo, etc. (Gregorius Nyssenus.)*

III. — Et respondens Angelus dixit ei : Spiritus sanctus superveniet in te, et virtus Altissimi obumbrabit tibi. Ideoque et quod nascetur ex te Sanctum vocabitur Filius Dei. (*Luc. I. 35.*)

Non quæras ordinem naturalem ubi naturam transcendunt et superant quæ tractantur. Dicis : *Quomodo, etc.?* quinimmo eo ipso continget quod es conjugis inexperta : nam si virum experta fuisses, non digna censere-
ris hoc mysterio : non quia profanum sit conjugium, sed quia virginitas potior. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO III.

Gabriel miraculum miraculo confirmat. Virgo consentit, concipitur Christus.

I. — Ecce Elisabeth cognata tua, et ipsa concepit filium in senectute sua : et hic mensis sextus est illi, quæ vocatur sterilis :

Quia non erit impossibile apud Deum omne verbum. (*Luc. I. 36, 37.*)

Quoniam præcedens dictum superabat Virginis mentem, ad humiliora declinavit sermonem per sensibilia ipsi suadens. Animadvertite Gabrielis industriam : non memoravit eam Saræ, vel Rebeccæ vel Rachelis quia antiquiora erant exempla : sed imminens factum inducit, ut ejus mentem corroboret. (*Chrysostomus.*)

Ipse namque cum sit naturæ Dominus cuncta potest cum velit, qui cuncta peragit et disponit, vitæ mortisque lora gubernans. (*Augustinus.*)

II. — Dixit autem Maria : Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum, (*Luc. I. 38.*)

Sicut Heva inobediens facta est sibi et universo generi humano causa mortis, sic Maria obediens facta est et sibi et universo generi humano causa salutis. (*Irenæus.*)

III. — Et Verbum caro factum est, et habitavit in nobis. (*Joan. I. 14.*)

Et discessit ab illa Angelus. (*Luc. I. 38.*)

Accepto autem Virginis consensu mox Angelus cælestia repetit. Non solum impetrans quod optabat, sed stupens in virginea forma, et virtutis plenitudine. (*Eusebius.*)

MEDITATIO IV.

Maria visitat Elisabetham.

I. — Exsurgens autem Maria in diebus illis, abiit in montana cum festinatione, in civitatem Juda. (*Luc. I. 39.*)

Jesus enim, qui in utero illius erat, festinabat adhuc in ventre matris Joannem positum sanctificare. (*Origenes.*)

Nescit tarda molimina Spiritus sancti gratia. Discite, virgines, non demorari in plateis, non aliquos in publico miscere sermones. (*Ambrosius.*)

II. — Et intravit in domum Zachariae et salutavit Elisabeth. (*Luc. I. 40.*)

Decet enim ut quanto castior virgo, tanto humilior sit, noveritque deferre senioribus. Sit magistra humilitatis in qua est professio castitatis. (*Ambrosius.*)

III. — Et factum est, ut audivit salutationem Mariae Elisabeth, exsultavit infans in utero ejus : et repleta est Spiritu sancto Elisabeth (*Luc. I. 41.*)

Vocem prior Elisabeth audivit, sed Joannes prior gratiam sensit : illa naturae ordine audivit, iste exsultavit ratione mysterii ; illa

Mariae, iste Domini sensit adventum. (*Ambrosius.*)

MEDITATIO V.

Elisabeth Mariam laudibus extollit.

I. — Exclamavit, Elisabeth, voce magna, et dixit : Benedicte tu inter mulieres, et benedictus fructus ventris tui.

Et unde hoc mihi ut veniat mater Domini mei ad me? (*Luc. I. 42, 43.*)

Magna voce clamavit, ubi Domini sensit adventum, quia religiosum credidit partum. (*Ambrosius.*)

Eadem voce ab Elisabeth quae a Gabriele benedicatur, quatenus et Angelis et hominibus veneranda monstretur. (*Beda.*)

Dixerat : *Benedicte tu*, etc. Deinde quasi interrogante aliquo, quare? subjungit, et pro quia, *Benedictus fructus ventris tui.* (*Theophylactus.*)

Unde etc. Convenit hoc dicens cum filio : nam et Joannes indignum se sentiebat adventu Christi ad ipsum. (*Origenes.*)

II. — Ecce enim ut facta est vox salutationis tuae in auribus meis, exsultavit in gaudio infans in utero meo. (*Luc. I. 44.*)

Hoc autem ut diceret, sicut Evangelista prælocutus est, repleta est Spiritu sancto : quo proculdubio revelante cognovit quid illa exsultatio significasset : id est, infantis illius venisse matrem, cujus ipse præcursor et demonstrator esset futurus. (*Augustinus.*)

III. — Beata, quæ credidisti, quoniam perficientur ea, quæ dicta sunt tibi a Domino. (*Luc. I. 45.*)

Sed et vos beati qui audivistis et credidistis : quæcumque enim crediderit anima, et concipit et generat Dei verbum et opera ejus agnoscit. (*Ambrosius.*)

IV. — Et ait Maria :

1. Magnificat anima mea Dominum.

2. Et exsultavit spiritus meus in Deo salutari meo.

Mirabilia quæ Deus prænuntiavit, in meo corpore exercuit : sed anima mea infructuosa apud Deum non erit ... quantum amplo doceor miraculo, tantum teneor glorificare in me operantem. (*Catena aurea, Græc. PP.*)

3. Quia respexit humilitatem ancillæ suæ : ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Facta est Mariæ humilitas scala cœlestis, per quam Deus descendit ad terras. Quid enim est dicere : Respexit, nisi approbavit? (*Augustinus.*)

4. Quia fecit mihi magna qui potens est : et sanctum nomen ejus.

Quomodo magna, nisi quod manens illibata concipio, superans nutu Dei naturam? (*Augustinus.*)

5. Et misericordia ejus a progenie in progenies timentibus eum.

Non soli mihi fecit magna qui potens est sed, et in omni gente, qui timet Deum acceptus est illi. (*Beda.*)

6. Fecit potentiam in brachio suo : dispersit superbos mente cordis sui.

Sicut brachium tuum est per quod operaris, sic brachium Dei dictum est ejus Verbum per quod operatus est mundum. (*Beda.*)

7. Deposuit potentes de sede, et exaltavit humiles.

Magna sapiebant dæmones, Gentilium sapientes, Pharisei et Scribæ; hos tamen deposuit erexitque humiliantes se sub manu Dei. (*Cyrillus.*)

8. Esurientes implevit bonis : et divites dimisit inanes.

Nihil enim habent Judæi, etiam si quid habere videantur. (*Theophylactus*).

9. Suscepit Israel puerum suum, recordatus misericordiæ suæ

Obedientem scilicet et humilem : nam qui contemnit humiliari, non potest salvari. (*Beda.*)

10. Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham, et semini ejus in sæcula.

Semen autem dicit non tam carne progenitos, quam fidei ejus vestigia secutos. (*Beda.*)

Mansit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus : et reversa est in domum suam. (*Luc. 46-56.*)

Quando vero Elisabeth paritura erat, virgo recessit. (*Theophylactus.*)

MEDITATIO VI.

Joseph ab Angelo de divino Virginis conceptu monetur.

I. — Cum esset desponsata Mater ejus Maria Joseph, antequam convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu sancto. (*Matth. I. 18.*)

Regnum igitur tenuit virginitatis quæ Regem genuit castitatis; ideo etiam Dominus noster virgineum sibi requisivit hospitium habitandi, ut nobis ostenderet Deum in casto corpore portari debere. (*Augustinus.*)

II. — Joseph autem vir ejus cum esset justus, et nollet eam traducere : voluit occulte dimittere eam. (*Matth. I. 19.*)

Justus igitur existens, id est benignus et mitis, voluit occulte dimittere eam, quæ non solum traductioni, sed etiam pænæ secundum legem obnoxia credebatur. Sed Joseph utrumque remisit, quasi supra legem vivens. Sicut enim sol antequam radios monstret, mundum clarificat. Sic et Christus antequam nasceretur, multa signa perfectæ virtutis apparere fecit. (*Chrysostomus.*)

III. — Hæc autem eo cogitante, ecce Angelus Domini apparuit in somnis ei,

dicens : Joseph fili David, noli timere accipere Mariam conjugem tuam : quod enim in ea natum est, de Spiritu sancto est : (*Matth. I. 20.*)

Dicens, *noli timere*, cognitionem se cordis ejus habere ostendere voluit, ut per hoc futurorum bonorum, quæ de Christo erat dicturus faceret fidem. (*Chrysostomus.*)

iv. — Pariet autem Filium : et vocabis nomen ejus Jesum : ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum. (*Matth. I. 21.*)

Non solum Angelus Virginem excusat, sed et supra naturam concepisse demonstrat, non solum timorem auferens : sed et lætitiâ addens. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO VII.

Joseph accipit Mariam conjugem suam.

1. — Hoc autem totum factum est, ut adimpleretur quod dictum est a Domino per prophetam dicentem :

Ecce virgo in utero habebit, et pariet Filium : et vocabunt nomen ejus Emma-

nuel, quod est interpretatum Nobiscum Deus. (*Matth. I. 22, 23.*)

Decenter Angelus Joseph prophetiam inducit, quasi in Prophetis meditantibus et expertis. Et primo quidem virginem conjugem appellaverat, nunc autem virginem cum Propheta inducit, ut hoc etiam a Propheta audiret quasi diu præmeditatum. Unde ad fidem eorum quæ dicebantur, inducit Isaïam, vel magis Deum, nam dicit : *Quod dictum est a Domino per Isaïam.* (*Chrysostomus.*) *Vocabunt, qui?* Primo quidem Angeli psallentes, secundo Apostoli prædicantes, adhuc et sancti Martyres, deinde cuncti credentes. (*Rabanus.*)

ii. — Exsurgens autem Joseph a somno, fecit sicut præcepit ei Angelus Domini, et accepit conjugem suam. (*Matth. I. 24.*)

Eo aditu rediit vita quo ingressa est mors. Per inobedientiam enim Adæ omnes perditissimi, per obedientiam Joseph omnes ad pristinum statum incipimus revocari. (*Remigius.*)

iii. — Et non cognoscebat eam donec pepererit Filium suum primogenitum : et vocavit nomen ejus Jesum. (*Matth. I. 25.*)

Si nihil in eum de se transtulit mater, non peperit proprium, sed profudit alienum.

Sed non ita est. Nam sicut totus Deus ex Deo, ita totum corpus hominis ex homine, de carne Mariæ coagulatus, de ejus substantia consummatus, et sanguinem etiam quem pro matre obtulit ex sanguine matris accipit. (*Eusebius Emisenus de Nativ. Dom. Hom. 1.*)

MEDITATIO VIII.

Joseph cum conjugē suā proficiscitur Bethleem.

I. — Factum est in diebus illis, exiit edictum a Cæsare Augusto, ut describeretur universus orbis.

Hæc descriptio prima facta est a Præsidente Syriæ Cyrino. (*Luc. II. 1, 2.*)

Nasciturus in carne Dei Filius, sicut de Virgine natus virginitatis sibi decus ostendit esse gratissimum; ita pacatissimo tempore sæculi procreatur: quia pacem quærere docuit, et pacis sectatores invisere dignetur. Nullum autem potuit magis esse pacis indicium, quam una totum orbem descriptione concludi. (*Beda.*)

II. — Et ibant omnes ut profiterentur singuli in suam civitatem. (*Luc. II. 3.*)

Superna autem dispensatione professio census ita descripta est, ut in suam quisque patriam ire juberetur. (*Beda.*)

III. — Ascendit autem et Joseph a Galilæa de civitate Nazareth, in Judæam in civitatem David, quæ vocatur Bethleem: eo quod esset de domo et familia David:

Ut profiteretur cum Maria desponsata sibi uxore prægnante. (*Luc. II. 4, 5.*)

Domino autem dirigente Augustus hoc edictum censuit, ut unigeniti præsentia famuletur: Nam hoc edictum matrem attrahebat in patriam quam Prophetæ prædixerant, scilicet in Bethleem Judæ. (*Chrysostomus.*)

Ideo autem addidit civitatem David, ut promissionem factam David a Deo, quod ex fructu ventris ejus rex perpetuus adveniret, esse completam annuntiet. (*Græcus.*)

MEDITATIO IX.

Christus in Bethleem nascitur.

I. — Factum est autem, cum essent ibi, impleti sunt dies ut pareret. (*Luc. II. 6.*)

Eo tempore dignatus est incarnari quo moxnatus censu Cæsaris adscriberetur, atque ad nostri liberationem ipse servitio subde-

retur : Unde etiam non solum propter indicium regi stemmatis, sed etiam propter nominis sacramentum, Dominus in Bethleem nascitur. (*Beda.*)

II. — Et peperit filium suum primogenitum. (*Luc. II. 7.*)

Est unigenitus in substantia divinitatis, primogenitus in susceptione humanitatis : primogenitus in gratia, unigenitus in natura. (*Beda.*)

III. — Et pannis eum involvit, et reclinavit eum in præsepio; quia non erat eis locus in diversorio. (*Luc. II. 7.*)

Qui totum mundum vario vestit ornatu, pannis vilibus involvitur, ut nos stolam primam recipere valeamus. Per quem omnia facta, manus pedesque adstringitur, ut nostræ manus ad opus bonum erectæ, nostri sint pedes in viam pacis directi. (*Beda.*)

MEDITATIO X.

Christus in Bethleem natus nunciatur
ab Angelo Pastoribus.

I. — Et pastores erant in regione eadem, vigilantes, et custodientes vigilias noctis super gregem suum.

Et ecce Angelus Domini stetit juxta illos, et claritas Dei circumfulsit illos, et timuerunt timore magno. (*Luc. II. 8, 9.*)

Joseph quidem in somnis apparuit Angelus; pastoribus autem visibiliter quasi rudioribus : non autem Angelus ivit Hierosolymam, non requisivit Scribas et Phariseos : erant enim corrupti et præ invidia cruciabantur; sed hi erant sinceri, antiquam conversationem Patriarcharum et Moysi colentes. Est autem semita quædam ad Philosophiam perducens innocentia. (*Chrysostomus.*)

II. — Et dixit illis Angelus : Nolite timere : ecce enim evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo.

Quia natus est vobis hodie Salvator, qui est Christus Dominus in civitate David.

Et hoc vobis signum : invenietis infantem pannis involutum, et positum in præsepio. (*Luc. II. 10, 11, 12.*)

Ecce pastoribus Angeli pastorem præcipuum prædicant, tanquam agnum in antro manifestatum et editum. (*Græcus.*)

Sed si tibi panni fortassis vilescunt, Angelos collaudantes admirare : si præsepe despicias, erige parumper oculos, et novam

in cœlo stellam protestantem mundo natiuitatem dominicam contuere : si credis vilia, crede mirifica ; si de his quæ humilitatis sunt disputas, quæ alta sunt et cœlestia venerare. (*Maximus.*)

III. — Et subito facta est cum Angelo multitudo militiæ cœlestis, laudantium Deum et dicentium.

Gloria in altissimis Deo, et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. (*Luc. II. 13, 14.*)

Bene chorus adueniens Angelorum militiæ cœlestis vocabulum accipit, qui et duci illi in prælio qui ad debellandas aereas potestates apparuit, humiliter obsecundat, et ipse potestates easdem contrarias, ne mortales tantum tentare valeant quantum volunt, fortiter armis cœlestibus proturbat. Quia vero Deus et homo nascitur, hominibus pax et Deo gloria canitur. (*Beda.*)

MEDITATIO XI.

De adventu pastorum in stabulum.

I. — Et factum est ut discesserunt ab eis Angeli in cœlum : pastores loquebantur ad invicem : Transeamus usque Beth-

leem, et videamus hoc verbum, quod factum est, quod Dominus ostendit nobis. (*Luc. II. 15.*)

Vere quasi vigilantes, non dixerunt, videamus puerum, sed *verbum quod factum est* ; id est, verbum quod semper erat videamus quomodo pro nobis caro factum est : siquidem hoc ipsum verbum Dominus est : sequitur enim : *quod fecit Dominus et ostendit nobis* : id est : videamus quomodo verbum ipsum se fecerit, et ostenderit nobis carnem suam. (*Beda.*)

II. — Et venerunt festinantes : et inveniunt Mariam, et Joseph, et Infantem positum in præsepio.

Videntes autem cognoverunt de verbo quod dictum erat illis de puero hoc. (*Luc. II. 16, 17.*)

Quia festinantes venerunt et non pedetentim, ideo sequitur : *et invenerunt Mariam*, quæ scilicet fudit Jesum in partu, *et Joseph*, scilicet dispensatorem ortus dominici, *et infantem positum in præsepio*, scilicet ipsum Salvatorem. (*Origenes.*)

III. — Et omnes, qui audierunt, mirati sunt : et de his quæ dicta erant a pastoribus ad ipsos.

Maria autem conservabat omnia verba hæc, conferens in corde suo. (*Luc. II. 18, 19.*)

Nec solum mirantur de Incarnationis mysterio, sed etiam de tanta pastorum attestatione, qui fingere inaudita nescirent, sed simplici facundia vera prædicarent. (*Ambrosius.*)

iv. — Et reversi sunt pastores glorificantes, et laudantes Deum in omnibus quæ audierant et viderant, sicut dictum est ad illos. (*Luc. II. 20.*)

Singuli autem in Christi nativitate exultabant, non humanitus, sicut in puero nato soliti sunt homines congaudere, sed in Christi præsentia et lucis divinæ fulgore. (*Athanasius.*)

MEDITATIO XII.

De Circumcisione Domini.

i. — Postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur puer : vocatum est nomen ejus Jesus, quod vocatum est ab Angelo priusquam in utero conciperetur. (*Luc. II. 21.*)

Pluribus ex causis circumciscus est Christus : ut ostendat carnis veritatem : ut confirmet circumcisionem, quam olim instituerat ejus adventui servientem : quin etiam ut nulla sit Judæis excusatio, nam nisi circumciscus fuisset, objicere poterant quod non possent incircumciscum Christum recipere. (*Epiphanius.*)

Ut etiam nobis obediendi virtutem commendaret exemplo, et ut eos, qui sub lege positi legis onera portare nequiverant, sua compassione juvaret. (*Beda.*)

Nomen Jesu gloriosum omnique cultu dignissimum, nomen quod est super omne nomen, non decuit primum ab hominibus appellari, neque ab eis afferri in mundum; unde signanter evangelista subdit : *quod vocatum est ab Angelo* etc. (*Origenes.*)

MEDITATIO XIII.

De adventu Magorum.

i. — Cum natus esset Jesus in Bethleem Juda, in diebus Herodis regis, ecce Magi ab Oriente venerunt Jerosolymam.

Dicentes ubi est qui natus est Rex Judæorum? Vidimus enim stellam ejus in Oriente, et venimus adorare eum. (*Matth. II. 1, 2.*)

Pulchre, Magi, ab Oriente venisse dicuntur, quia omnes qui ad Dominum veniunt, ab ipso et per ipsum veniunt : ipse enim est Oriens, secundum illud Zach. vi. " Ecce vir, Oriens nomen ejus. " (*Chrysostomus.*)

Jacebat in præsepio puer, ortu recens, exiguus corpore, contemptibilis paupertate. Sed magnum latebat aliquid in parvo, quod illi homines primitiæ gentium, non terra portante, sed cœlo narrante didicerant; unde sequitur : *Vidimus stellam ejus.* (*Augustinus.*)

II. — Audiens autem Herodes rex turbatus est et omnis Jerosolyma cum illo.

Et congregans omnes principes sacerdotum et scribas populi, sciscitabatur ab eis ubi Christus nasceretur. (*Matth. II. 3, 4.*)

Superfluo Herodes timore turbaris : non capit Christum regia tua, nec mundi Dominus potestatis tuæ cœpit esse contentus angustiis. Quem in Judæa regnare non vis, ubi que regnat. (*Leo Papa.*)

III. — At illi dixerunt : In Bethleem Juda. Sic enim scriptum est per Prophetam.

Et tu Bethleem, terra Juda, nequam minima es in principibus Juda : ex te enim exiet dux, qui regat populum meum Israel. (*Matth. II. 5, 6.*)

Magi quidem, humano sensu, significatum sibi regis ortum existimaverunt in civitate regia esse quærendum. Sed qui servi susceperat formam, et non judicare venerat, sed judicari, Bethleem præelegit nativitati, Hierosolymam passioni. (*Leo Papa.*)

MEDITATIO XIV.

De adventu Magorum in Bethleem.

I. — Tunc Herodes, clam vocatis Magis, diligenter didicit ab eis tempus stellæ quæ apparuit eis.

Et mittens illos in Bethleem, dixit : Ite et interrogate diligenter de puero : et cum inveneritis renuntiate mihi, ut et ego veniens adorem eum. (*Matth. II. 7, 8.*)

Vidit quia non poterat Magos nec blandimentis flectere, nec minis terrere, nec auro corrumpere, ut consentirent in interfectionem Regis futuri : ideo illos decipere cogitavit. (*Chrysostomus.*)

Devotionem promittebat, et per eam gladium acuebat, et malitiam cordis sui humilitatis colore depingebat. Talis est consuetudo omnium malignorum : quando aliquem in occulto gravius lædere volunt, humilitatem illi et amicitias fingunt. (*Chrysostomus.*)

II. — Qui cum audissent regem abierunt. Et ecce stella quam viderant in Oriente, antecedebat eos, usque dum veniens staret ubi erat Puer.

Videntes autem stellam gavisi sunt gaudio magno valde. (*Mat. II. 9, 10.*)

Audierunt Magi Herodem ut quærerent Dominum : sed non ut ad eum reverterentur. Significabant enim bonos auditores, qui bona quæ audiunt a malis prædicatoribus faciunt : sed tamen opera illorum non imitantur. (*Remigius.*)

III. — Et intrantes domum, invenerunt Puerum cum Maria matre ejus, et procidentes adoraverunt eum : et apertis thesauris suis, obtulerunt ei munera, aurum, thus et myrrham. (*Matth. II. 11.*)

Si regem terrenum quærentes venissent, magis fuissent confusi quam gavisi, quia tantum itineris laborem sine causa suscepissent. Nunc autem quia cœlestem Regem quærebant, etsi nihil regale videbant, in eo tamen solius stellæ testimonio contenti, gaudebant oculi eorum contemptibilem puerum adspicere, quia spiritus in corde eorum terribilem eum monstrabat : Vident enim hominem, et agnoscunt Deum. (*Chrysostomus.*)

IV. — Et responso accepto in somnis ne redirent ad Herodem, per aliam viam reversi sunt in regionem suam. (*Matth. II. 12.*)

Herodes impius factus ex timore crudelis, voluit desævire. Sed, quomodo poterat capere eum qui ipsas fraudes venerat amputare. (*Augustinus.*)

MEDITATIO XV.

De Purificatione Mariæ et Præsentatione Domini.

I. — Postquam impleti sunt dies purificationis ejus, secundum legem Moysi, tulerunt illum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino. (*Luc. II. 22.*)

Post tricesimum autem et tertium circumcisionis diem Domino sistitur, mystice insinuans neminem, nisi circumcisum a vitiis, dominicis dignum esse conspectibus : neminem nisi mortalitatis nexibus absolutum, supernæ civitatis gaudia posse perfecte subire. (*Beda.*)

II. — Sicut scriptum est in lege Domini; quia omne masculinum adaperiens

vulvam, sanctum Domino vocabitur. (*Luc. II. 23.*)

O profunditas scientiarum sapientiae et scientiae Dei. Offert hostias qui per singulas hostias honoratur cum Patre; figuras legis custodit veritas : qui legis est conditor sicut Deus, legem custodivit ut homo. (*Cyillus.*)

III. — Et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege Domini, par turturum, aut duos pullos columbarum. (*Luc. II. 24.*)

Columba quae gregatim volat activae vitae frequentiam demonstrat : turtur qui singularitati gaudet, speculativae vitae culmina denuntiat. Et quia aequae utraque conditori accepta est hostia, consulte Lucas utrum turtures an pulli columbarum pro Domino sint oblati non dixit, ne unum alteri vivendi ordinem praeferret, sed utrumque sequendum doceret. (*Beda.*)

MEDITATIO XVI.

Simeon ductus a Spiritu sancto
venit in templum.

I. — Et ecce homo erat in Jerusalem,
cui nomen Simeon, et homo iste justus

et timoratus, expectans consolationem Israel, et Spiritus sanctus erat in eo.

Et responsum acceperat a Spiritu sancto, non visurum se mortem, nisi prius videret Christum Domini. (*Luc. II. 25, 26.*)

Difficulus justitia sine timore custoditur : non illum dico timorem qui temporalia sibi bona subtrahi perhorrescit, quem perfecta dilectio foras mittit; sed timorem Domini sanctum qui manet in saecula, quo justus Deum quanto ardentius diligit, tanto solertius offendere cavet. (*Beda.*)

In Simeone discimus quanto desiderio, ex plebe Israelitica sancti viri, Incarnationis ejus mysterium videre cupierunt. (*Gregorius.*)

II. — Et venit in Spiritu in templum. Et cum inducerent puerum Jesum parentes ejus, ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo :

Et ipse accepit eum in ulnas suas et benedixit Deum. (*Luc. II. 27, 28.*)

Eadem Spiritus gratia qua olim venturum praecognoverat, et nunc venientem cognovit. (*Beda.*)

Et tu si vis tenere Jesum et amplexari manibus, omni labore nitere ut ducem habeas Spiritum, veniasque ad templum Dei. (*Origenes.*)

Si ad tactum fimbriæ vestimenti mulier sanata est, quid putandum est de Simeone, qui in suas ulnas accepit Infantem et gaudebat videns parvulum a se gestari! (*Origenes.*)

III. — Et dixit : Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace.

Quia viderunt oculi mei salutare tuum.

Quod parasti ante faciem omnium populorum :

Lumen ad revelationem gentium, et gloriam plebis tuæ Israel. (*Luc. II. 29, 30, 31, 32.*)

Si vocem justorum inquires, omnes super hoc mundo et ejus flebili mora ingemiscunt. (*Origenes.*)

Beati oculi tui tam animæ quam corporis : hi quidem visibiliter Deum suscipientes : illi vero solum quæ visa sunt attendentes, immo illuminati fulgore Spiritus Domini, Verbum in carne cognoscentes : salutare namque quod tuis oculis percepisti ipse Jesus est, quo nomine salus declaratur. (*Gregorius Nyssenus.*)

MEDITATIO XVII.

Simeon de Christo vaticinatur.

I. — Et erat pater ejus et mater mirantes super his quæ dicebantur de illo. (*Luc. II. 33.*)

Quæ dicebantur, tam ab Angelo quam a multitudine cœlestis exercitus, necnon et a Pastoribus, et ipso Simeone. (*Origenes.*)

II. — Et benedixit illis Simeon, et dixit ad Mariam matrem ejus : Ecce positus est hic in ruinam, et in resurrectionem multorum in Israel; et in signum cui contradicetur. (*Luc. II. 34.*)

Laudibus divinis exhibitis, vertit se Simeon ad benedictionem adducentium puerum. Benedictione igitur utrumque donat : occultorum vero præsentia dirigit tantum ad matrem. (*Græcus.*)

Sicut lux, etsi oculos debiles turbet, lux est; hoc modo Salvator perseverat, etsi corruant plurimi; neque enim est ejus officium destructio, sed eorum vesaniæ. (*Chrysostomus.*)

III. — Et tuam ipsius animam pertransibit gladius, ut revelentur ex multis cordibus cogitationes. (*Luc. II. 35.*)

Si enim revelaverimus peccata nostra non solum Deo, sed his qui possunt mederi vulneribus nostris : delebuntur peccata nostra (virtute Passionis D. N. J. C.). (*Origenes.*)

MEDITATIO XVIII.

Anna prophetissa Christum prædicat.

I. — Erat Anna prophetissa, filia Phael de tribu Aser : hæc processerat in diebus multis, et vixerat cum viro suo, annis septem a virginitate sua. (*Luc. II. 36.*)

Adspice eam (Annam) conformem Simeoni virtutibus : simul enim erant in templo, simul etiam digni reputati sunt prophetica gratia. (*Græcus.*)

II. — Et hæc vidua usque ad annos octoginta quatuor, quæ non discedebat de templo, jejuniis, et obsecrationibus serviens nocte, ac die. (*Luc. II. 37.*)

Iuste sancta mulier spiritum prophetandi meruit accipere, quia longa castitate, longis etiam jejuniis ad hoc culmen ascenderat. (*Origenes.*)

III. — Et hæc, ipsa hora, superveniens, confitebatur Domino : et loquebatur de

illo omnibus qui exspectabant redemptionem Israel. (*Luc. II. 38.*)

Regratiabatur (*Sta Vidua*) videndo mundi salutem in Israel, et confitebatur de Jesu, quoniam ipse esset Redemptor, idemque Salvator : verum quia modicum aliquid et non nimis clarum de Christo disseruit, Evangelium non seriatim induxit quæ ab ea sunt dicta. (*Gregorius Nyssenus.*)

IV. — Et ut perfecerunt omnia secundum legem Domini, reversi sunt in Galilæam in civitatem suam Nazareth. (*Luc. II. 39.*)

Prætermisit, hoc loco, Lucas quæ a Matthæo satis exposita noverat : Dominum videlicet, post hæc, ne ab Herode necandus inveniretur, in Ægyptum a parentibus esse delatum, defunctoque Herode, sic demum in Galilæam reversum, Nazareth civitatem suam inhabitare cœpisse. (*Beda.*)

MEDITATIO XIX.

Indicatur ab Angelo fuga in Ægyptum.

I. — Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Joseph, dicens : Surgè et accipe

Puerum et matrem ejus et fuge in Ægyptum, et esto ibi usque dum dicam tibi : futurum est enim ut Herodes quærat puerum ad perdendum eum. (*Mat. II. 13.*)

Per hoc quod semper Angelus Joseph in somnis apparuisse dicitur, mystice designatur quia illi, qui a curis terrenis et sæcularibus negotiis quiescunt, perfrui angelica visione merentur. (*Remigius.*)

Non autem dicit : Accipe matrem et Puerum ejus; sed e converso : quia non propter matrem Puer natus est; sed propter Puerum mater præparata est. (*Chrysostomus.*)

II. — Qui consurgens, accepit Puerum et matrem ejus nocte, et secessit in Ægyptum.

Et erat ibi usque ad obitum Herodis. (*Mat. II. 14, 15.*)

Quando igitur tollit Puerum et matrem ejus, ut in Ægyptum transeat, nocte tollit et in tenebris : quando vero revertitur in Judæam, nec nox nec tenebræ ponuntur in Evangelio. (*Hieronimus*); Omnis enim perfectionis angustia nox est, refrigerium autem dies. (*Chrysostomus.*)

III. — Ut adimpleretur quod dictum est a Domino per Prophetam dicentem :

Ex Ægypto vocavi Filium meum. (*Mat. II. 15.*)

Per Joseph designatur ordo prædicatorum; per Mariam sacra Scriptura : per Puerum notitia Salvatoris; per persecutionem Herodis, persecutio quam passa est Ecclesia in Hierosolymis; per fugam Joseph in Ægyptum, transitus prædicatorum ad gentes infideles : per tempus quo fuit in Ægypto, spatium temporis ab Ascensione Domini usque ad adventum antichristi; per obitum Herodis, extinctio invidiæ in cordibus Judæorum. (*Remigius.*)

MEDITATIO XX.

Cædes Innocentium, pro Christo
martyrum.

I. — Tunc Herodes videns quoniam illulus esset a Magis, iratus est valde. (*Mat. II. 16.*)

Sicut bestia vulnerata, quicquid oculis ejus occurrit, quasi auctorem sui vulneris dilaniat; sic et ille delusus a Magis, iram suam super parvulos diffundebat. (*Chrysostomus.*)

II. — Et mittens occidit omnes pueros qui erant in Bethleem, et in omnibus finibus

ejus, a bimatu et infra, secundum tempus quod exquisierat a Magis. (*Mat. II. 16.*)

In hac autem morte puerorum, omnium Christi martyrum pretiosa est mors designata : quod parvuli occisi sunt, significat per humilitatis meritum ad martyrii perveniendum gloriam : quod in Bethleem, et in omnibus finibus ejus occisi sunt, ostendit in Judæa, unde Ecclesiæ cœpit origo, et ubique per orbem persecutionem sævituram : quod bimati occisi sunt, doctrina et operatione perfectos indicant, qui vero infra, simplices : quod illi quidem occisi sunt, et Christus evasit, insinuat corpora martyrum ab impiis posse perimi, sed Christum ab eis non posse auferri. (*Beda.*)

III. — Tunc adimpletum est quod dictum est per Jeremiam Prophetam dicentem :

Vox in Rama audita est, ploratus et ululatus multus : Rachel plorans filios suos, et noluit consolari, quia non sunt. (*Mat. II. 17, 18*)

Quia Evangelista horrore implevit auditorem, crudelem occisionem narrans, rursus mitigationem apponit : ostendens quod hæc non facta sunt Deo nequeunte prohibere, atque ignorante, sed per prophetam prædicante. (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO XXI.

Angeli monitu revocatur ab exsilio.

I. — Defuncto autem Herode, ecce Angelus Domini apparuit in somnis Joseph in Ægypto.

Dicens : Surge, et accipe Puerum et matrem ejus, et vade in terram Israel : defuncti sunt enim qui quærebant animam Pueri. (*Matth. II. 19, 20.*)

Quasi medicus enim descendit in Ægyptum, ut visitaret eam languentem erroribus, non ut remaneret in ea. (*Chrysostomus.*)

II. — Qui consurgens accepit Puerum et matrem ejus, et venit in terram Israel.

Audiens autem quod Archelaüs regnaret in Judæa, pro Herode patre suo, timuit illo ire, et admonitus in somnis, secessit in partes Galilææ. (*Mat. II. 21, 22.*)

Non determinaverat Angelus in quo loco terræ Israel : ut dubitante Joseph, iterum revertatur, et frequentiori visitatione Angeli certior redderetur. (*Glossa.*)

Venit igitur Joseph in Nazareth, et periculum fugiens, et in patriam rediens. (*Chrysostomus.*)

III. — Et veniens habitavit in civitate, quæ vocatur Nazareth : ut adimpleretur quod dictum est per prophetas : Quoniam Nazareus vocabitur. (*Mat. II. 23.*)

Evangelista pluraliter prophetas vocans, ostendit se non verba de Scripturis sumpsisse, sed sensum. Nazareus interpretatur Sanctus : Sanctum autem Dominum futurum omnis Scriptura commemorat. (*Hieronymus.*)

IV. — Puer autem crescebat et confortabatur, plenus sapientia, et gratia Dei erat in illo. (*Luc. II. 40.*)

Si enim dum parvus ætate erat, omnem sapientiam demonstrasset, videretur prodigium ; sed per profectum ætatis seipsum ostendebat, ut totum impleret orbem. Non autem quasi suscipiens sapientiam, spiritu confortari dicitur : quod enim ab initio perfectissimum est, quomodo potest deinde perfectius fieri? (*Chrysostomus.*)

MEDITATIO XXII.

Jesus duodennis, in scis parentibus, manet Hierosolymam.

I. — Ibant parentes ejus per omnes annos in Jerusalem, in die solemni Paschæ. (*Luc. II. 41.*)

Quomodo, si Archelai timore, illuc prohibebantur accedere? Fieri poterat ut per diem festum, inter tam ingentem turbam, latenter ascenderent mox reversuri, ubi tamen aliis diebus habitare metuerunt. Iste quoque intellectus patet : quod Lucas dicit, per omnes annos eos ascendere solitos in Hierusalem, tunc accipimus factum, cum jam non timeretur Archelaus (quia mortuus.) (*Augustinus.*)

II. — Et cum factus esset annorum duodecim, ascendentibus illis Jerosolymam secundum consuetudinem diei festi.

Consummatisque diebus, cum redirent, remansit puer Jesus in Jerusalem, et non cognoverunt parentes ejus. (*Luc. II. 42, 43.*)

Fecit ergo Dominus, inter homines Homo natus, quod faciendum hominibus imperavit Deus : unde dicitur : secundum consuetudinem diei festi. Sequamur igitur iter humanæ conversationis ejus, si deitatis gloriam delectamur intueri. (*Beda.*)

III. — Existimantes autem illum esse in comitatu, venerunt iter diei, et requirebant eum inter cognatos, et notos.

Et non inveniētes regressi sunt in Jerusalem, requirentes eum. (*Luc. II. 44, 45.*)

Non statim ut quæritur invenitur : non enim inter cognatos et carne propinquos invenitur Jesus : neque enim poterat humana cognatio Dei Filium continere. In multorum comitatu non potest inveniri : nec ubique invenerunt, sed in templo. Et tu ergo quære Jesum in templo Dei, quære in ecclesia. (*Origenes.*)

MEDITATIO XXIII.

Jesus post triduum inventus in templo.

I. — Et factum est, post triduum invenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum, audientem illos, et interrogantem eos.

Stupebant autem omnes, qui eum audiebant super prudentia et responsis ejus. (*Luc. II. 46, 47.*)

Post triduum reperitur in templo, ut esset indicio quia post triduum triumphalis passionis, in sede cœlesti, et honore divino fidei nostræ se ostenderet, resurgens qui mortuus credebatur. (*Ambrosius.*)

Ad ostendendum quia homo erat, homines magistros humiliter audiebat; ad probandum vero quia Deus erat, eisdem loquentibus sublimiter respondebat. (*Beda.*)

II. — Et videntes admirati sunt. Et dixit mater ejus ad illum : Fili, quid fecisti nobis sic? ecce pater tuus, et ego dolentes quærebamus te.

Et ait ad illos : Quid est quod me quærebatis? nesciebatis quia in his, quæ Patris mei sunt, oportet me esse. (*Luc. II. 48, 49.*)

Cur autem dolentes eum quærebant; an eo quod perierit Puer, an erraverit? absit. Numquid enim fieri poterat ut perditum formidarent infantem, quem Dominum esse cognoverant? Sed quomodo tu, si quando Scripturas legis, quæris in eis sensum cum dolore : non quod Scripturas errasse arbitraris : sed veritatem quam intrinsecus habent, quæris invenire : ita illi quærebant Jesum, ne forte relinquens eos reversus esset ad cœlos, cum illi placuisset iterum descensurus. (*Origenes.*)

III. — Et ipsi non intellexerunt verbum, quod locutus est ad eos.

Et descendit cum eis, et venit Nazareth. Et mater ejus conservabat omnia verba hæc in corde suo. (*Luc. II. 50, 51.*)

Dum Mariam increpat Dominus quærentem ipsum inter propinquos, omissionem vinculorum sanguinis apertissime suggerit ; ostendens quod non contingit metam perfectio-

nis attingere eum qui adhuc vagatur in his quæ corpori conferunt; et quod homo deficit a perfectione per affectum cognatorum. (*Græcus.*)

Virginalis pudicitia jura custodiens (Maria), secreta Christi quæ noverat, nemini divulgare volebat; sed conferebat ea quæ facienda legerat cum his quæ jam facta cognovit: non ore promens, sed clausa servans in corde. (*Beda.*)

MEDITATIO XXIV.

De vita Christi ab anno ætatis duodecimo usque ad trigesimum.

I. — Descendit cum illis (Joseph et Maria) et erat subditus illis. (*Luc. II. 51.*)

Crebro Jesus descendit cum discipulis suis, nec semper versatur in monte: quia non valebant qui variis morbis laborabant, ascendere in montem: idcirco et nunc descendit ad illos qui deorsum erant. (*Origenes.*)

Quid enim magister virtutis nisi officium pietatis implet? Quid inter nos aliud quam quod agi a nobis vellet, ageret? (*Beda.*)

II. — Et Jesus proficiebat sapientia, et ætate, et gratia apud Deum, et homines. (*Luc. II. 52.*)

Quia dandum erat aliquid nostræ naturæ moribus: ne aliquid extraneum a videntibus reputetur: tamquam homo, paulatim crescente corpore, manifestabat seipsum, et quotidie sapientior ab audientibus et videntibus censebatur. (*Theophylactus.*)

III. — Jesus factò sabbato cœpit in synagoga docere: et multi audientes admirabantur in doctrina ejus, dicentes: Unde huic hæc omnia? et quæ est sapientia quæ data est illi: et virtutes tales quæ per manus ejus efficiuntur?

Nonne hic est faber, filius Mariæ? (*unde patet illum exercuisse artem fabrilem.*) (*Marc. VI. 2, 3.*)

Matthæus quidem fabri filium eum dictum esse dicit: nec mirandum est, eum utrumque dici potuerit: eo enim fabrum credebant quo et fabri filium. (*Augustinus.*)

MEDITATIO XXV.

Genealogia Domini nostri Jesu Christi.

I — Liber generationis Jesu Christi filii David, filii Abraham. (*Mat. I. 1.*)

Tessaradecadis primæ progenitores sunt:

1, Abraham. 2, Isaac. 3, Jacob. 4, Judas. 5, Phares. 6, Esron. 7, Aram. 8, Aminabab. 9, Naasson. 10, Salmon. 11, Booz. 12, Obed. 13, Jesse.

Dicit : *Liber generationis Jesu Christi* : quia noverat scriptum esse : *Liber generationis Adæ* : et ideo sic exorsus est, ut opponeret librum libro, Adam novum Adæ veteri : quia omnia per istum sunt restaurata, quæ per illum sunt corrupta. (*Remigius.*)

In singulis autem patribus non solum debet notari historia, sed allegoria et moralitas : allegoria quidem in quo unusquisque patrum Christum præfiguret ; moralitas in hoc notatur, quod ex singulis Patribus in nobis aliqua virtus, per significationem nominis, vel per exemplum ædificetur.

Abraham pater multarum gentium interpretatur, et Christus est pater multorum fidelium. (*Anselmus.*)

Isaac interpretatur risus. Sicut ille parentibus, in ultima senectute, donatus est lætitia suis : sic et Christus, in novissimo fine, productus est a matre Judæa gaudium cunctis. (*Chrysostomus.*)

Jacob supplantator interpretatur, et de Christo dicitur. (*Psal. XVII.*) *Supplantasti insurgentes in me subtus me.* (*Remigius.*)

Judas interpretatur confessor, quoniam Christi erat imago, qui confessor patris erat futurus, dicens : *Confiteor tibi Pater Do-*

mine cali et terræ. (*Matth. XI.*) (*Chrysostomus.*)

Ipse autem Christus est Phares divisor, ut est illud : *Dividet agnos ab hædis.* (*Matth. XXV.*)

Est et Zaram Oriens, ut est illud : *Ecce vir Oriens nomen ejus.* (*Zach. VI.*)

Est Esron sagitta, ut est illud : *Posuit me ut sagittam electam.* (*Is. XLIX.*) (*Remigius.*)

Est Aram electus, secundum illud : *Ecce Puer meus electus.* (*Is. XLII.*)

Ipse est Aminadab, id est voluntarius qui dicit : *Voluntarie sacrificabo tibi.* (*Ps. LIII.*)

Idem est et Naasson, id est Serpentinus secundum illud : *Moyses exaltavit serpentem in deserto.* (*Joan. III.*)

Est et Salmon id est sensibilis, qui dicit : *Ego sensi de me virtutem exiisse.* (*Luc. VIII. 40.*) (*Rabanus.*)

Est et Booz in quo robur : ut est illud : *Cum exaltatus fuero a terra omnia traham.* (*Joan. XII.*)

Est et Obed serviens, ut est illud : *Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare.* (*Matth. XX.*)

Est et Jesse incensum, secundum illud : *Ignem veni mittere in terram.* (*Luc. XII.*) (*Remigius.*)

II. — Tessaradecadis secundæ progenitores sunt :

1, David. 2, Salomon. 3, Roboam.

4, Abias. 5, Asa. 6, Josaphat. 7, Joram. 8, Ozias. 9, Joatham. 10, Achaz. 11, Ezechias. 12, Manasses. 13, Amon. 14, Josias.

Omnes generationes a David usque ad transmigracionem Babylonis, generationes quatuordecim. (*Matth. I. 17.*)

1. Ipse est David manu fortis, secundum illud : (*Ps. XXIII.*) *Dominus fortis et potens.* Desiderabilis, secundum illud : (*Aggæi II.*) *Veniet desideratus cunctis gentibus.* Pulcher adspæctus secundum illud : (*Ps. XLIV.*) *Speciosus forma præ filiis hominum.* (*Remigius.*)

2. Est et Christus Salomon Pacificus, secundum illud Apostoli : (*Ephes. II.*) *Ipse est pax nostra.*

3. Est Roboam latitudo populi, secundum illud : (*Matth. VIII.*) *Multi venient ab Oriente et ab Occidente.* (*Remigius.*)

Vel impetus populi : quia velociter populos convertit ad fidem. (*Rabanus.*)

4. Ipse est Abias, id est pater Dominus, secundum illud : (*Matth. XXIII.*) *Unus est pater vester qui in cælis est :* et iterum : (*Joan. XIII.*) *Vos vocatis me magister et Domine.*

5. Est et Asa, id est attollens : secundum illud : (*Joan. I.*) *Qui tollit peccata mundi.*

6. Est et Josaphat, id est judicans : secundum illud : (*Joan. V.*) *Pater omne iudicium dedit Filio.*

7. Est et Joram, id est excelsus, secundum illud : (*Joan. III.*) *Nemo ascendit in cælum, nisi qui de cælo descendit.*

8. Est et Ozias, id est robustus Domini, secundum illud : (*Ps. CXVII.*) *Fortitudo mea et laus mea Dominus.*

9. Est et Joatham consummatus vel perfectus, secundum illud Apostoli : (*Rom. X.*) *Finis legis Christus.*

10. Est et Achaz convertens, secundum illud : (*Zach. I.*) *Convertimini ad me.*

11. Est et Ezechias, fortis Dominus, secundum illud : (*Joan. XVI.*) *Confidite, ego vici mundum.*

12. Ipse est Manasses obliviosus, secundum illud : (*Ezech. XXVIII.*) *Peccatorum vestrorum non recordabor amplius.*

13. Est et Amon fidelis, secundum illud : (*Ps. CXLIV.*) *Fidelis Dominus in omnibus verbis suis.*

14. Est et Josias, ubi est incensum Domini, secundum illud : (*Luc. XXII.*) *Factus in agonia, prolixius orabat.* (*Remigius.*)

III. — Tessaradecadis tertiæ progenitores sunt.

1, Jechonias. 2, Salathiel. 3, Zorobabel. 4, Abiud. 5, Eliacim. 6, Azor. 7, Sadoc. 8, Achim. 9, Eliud. 10, Eleazar. 11, Mathan. 12, Jacob. 13, Joseph vir Mariæ, de qua natus est Jesus qui vocatur Christus.

Omnes generationes a transmigatione Babylonis usque ad Christum, generationes quatuordecim. (*Matth. I. 17.*)

1. Ipse Jechonias preparans, secundum illud : (*Joan. XIV.*) *Vado parare vobis locum*
2. Salathiel, id est petitio mea Deus illi convenit qui dicit : *Pater sancte, serva illos quos dedisti mihi.* (*Joan. XVII.*)
3. Est etiam Zorobabel, id est magister confusionis secundum illud : (*Matth. IX.*) *Magister vester cum publicanis et peccatoribus manducat.*
4. Ipse est Abiud, id est pater meus iste, secundum illud : (*Joan. X.*) *Ego et Pater unum sumus.*
5. Est et Eliacim, id est Deus resuscitans, secundum illud : (*Joan. VI.*) *Resuscitabo eum in novissimo die.*
6. Est et Azor, id est adjutus, secundum illud : (*Joan. VIII.*) *Qui me misit mecum est.*
7. Ipse est Sadoc Justus, secundum illud : (*I. Petri III.*) *Traditus Justus pro injustis.*
8. Est et Achim, id est frater meus iste, secundum illud : (*Matth. XII.*) *Qui fecerit voluntatem Patris mei, hic meus frater est.*
9. Est etiam Eliud, id est Deus meus iste, secundum illud : (*Joan. XX.*) *Deus meus et Dominus meus.*

10. Est et Eleazar, id est Deus meus adjutor meus, secundum illud : (*Ps. XVII.*) *Deus meus adjutor meus.*

11. Est et Mathan, id est donans, secundum illud : (*Ephes. IV.*) *Dedit dona hominibus. vel donatus : Sic Deus dilexit mundum ut Filium suum daret unigenitum.* (*Joan. III.*) Glossa ordinaria.

12. Est et Jacob : quia non solum supplantavit diabolium, sed et hujus potestatem suis fidelibus dedit, secundum illud : (*Luc. X.*) *Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes.*

13. Est et Joseph id est apponens, secundum illud : (*Joan. X.*) *Ego veni ut vitam habeant, et abundantius habeant.* (*Remigius.*)

(De numero trium harum tessaradecadum videatur Barradius. (*Tom. I. lib. 5. cap. 19.*) cum solutione difficultatum.

Item. S. Hyeronimi Commentaria, in capite primo Matthæi.)

